

постачань. Більшість зарубіжних вчених питання партнерства розглядають саме в контексті розвитку інтеграційних процесів (зокрема інтеграційної логістики), оскільки тільки завдяки зовнішній інтеграції із постачальниками та клієнтами (споживачами), тобто управління відповідними логістичними ланцюгами підприємства можуть створювати та розвивати переваги, тобто цінність ПВ, ефект від яких одержують різні зацікавлені сторони (стейкхолдери).

СОЦІАЛЬНО-ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сагайдак-Нікітюк Р. В., Квачова О. М.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Sagaidak_rita@ukr.net

Поглиблення інтеграції України в європейський простір потребує інноваційних підходів до розроблення механізмів управління кожним суб'єктом підприємництва, зокрема суб'єктом фармацевтичного ринку, з урахуванням впливу на довкілля, тому що традиційні методи не спроможні забезпечувати ефективні рішення, а забруднення навколишнього природного середовища завдають значних збитків національному добробуту.

За даними експертів Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), стан здоров'я населення у середньому на 50-52% залежить від економічної забезпеченості й способу життя людей, на 20-22% – від спадкових факторів, на 7-12% – від рівня медичного обслуговування, на 18-20% – від стану довкілля [1].

Мета дослідження – вивчення сучасного стану поводження з відходами фармацевтичних підприємств.

Результати дослідження. На підставі проведених досліджень виявлені два напрямки передачі відходів: по вертикалі (від матеріально-технічного забезпечення процесу виробництва лікарських засобів (ЛЗ) речовинами

(активними фармацевтичними інгредієнтами (АФІ) та матеріалами) до споживання населенням ЛЗ, медичних виробів, косметичних засобів, парафармацевтичної і парфумерної продукції) та по горизонталі (між видами діяльності фармацевтичного підприємства та його структурних підрозділів).

При цьому зниження якості матеріальних ресурсів призводить до погіршення економічних показників діяльності фармацевтичного підприємства, а зменшення обсягів матеріальних ресурсів – до скорочення зайнятості населення, плинності трудових ресурсів, трансформації транспортних потоків, виробничої і соціальної інфраструктури. Але, слід зазначити, що зменшення обсягів виробництва ЛЗ спричиняє поліпшення екологічного стану довкілля. Тому перед фармацевтичними підприємствами гостро постає ціла низка проблем, пов'язаних з управлінням відходами, а саме:

- відсутність збалансованості економічних і соціальних аспектів управління відходами;
- необхідність зменшення обсягів відходів і їх токсичного й небезпечного характеру відходів;
- відсутність сучасної системи управління відходами й їх утилізацією;
- необхідність створення сучасного логістичного ланцюга з утилізації відходів і спеціалізованих полігонів їх переробки;
- відсутність фінансових ресурсів для створення оптимальної системи утилізації відходів фармацевтичного виробництва та недостатнє фінансування для здійснення заходів поводження з фармацевтичними відходами;
- не розробленість стандартів поводження з відходами на фармацевтичних підприємствах [1-4].

Основними причинами неефективного використання механізмів управління відходами на фармацевтичних підприємствах, на думку вчених, є: незначна увага з боку керівництва, дефіцит фінансових ресурсів, недосконала технологія виробництва і нормативно-правової бази; недооцінка важливості реверсивної логістики, нестача й недосконалість інформаційних

систем, дефіцит обізнаних на логістичних підходах, екологічних аспектах і фармацевтичній специфіці кадрів [1-2, 4].

Узагальнені результати аналізу економічної сутності й екологічного впливу функціональних підсистем фармацевтичного підприємства на навколишнє природне середовище представлені в таблиці [2, 4].

Таблиця

Вплив функціональних підсистем фармацевтичного підприємства на навколишнє природне середовище

Функціональна підсистема	Економічна характеристика	Характеристика екодеструктивного впливу
Закупівля АФІ, основних і допоміжних матеріалів	Управління товарними та супутніми потоками в процесі забезпечення підприємства АФІ, основними і допоміжними матеріалами	<ul style="list-style-type: none"> • Розміщення відходів, що утворились в процесі закупівлі та розподілу АФІ, основних і допоміжних матеріалів
Розподіл ЛЗ	Управління розподілом товарних та супутніх йому потоків між різними споживачами, тобто в процесі реалізації товарів	<ul style="list-style-type: none"> • Контакт людей з екологічно небезпечними інгредієнтами при обробці й завантаження вантажів • Забруднення довкілля внаслідок висипання, витікання, випаровування вантажів через неякісну упаковку
Зберігання	Управління складуванням й іншими матеріальними і нематеріальними операціями, які здійснюються в процесі зберігання продукції й обробки відповідної інформації	<ul style="list-style-type: none"> • Розміщення твердих відходів, що утворилися в процесі зберігання товарів • Забруднення довкілля внаслідок пошкодження цілісності товарів через неякісну упаковку при зберіганні
Транспортування	Управління транспортними операціями, які здійснюються в процесі перевезення й обробки відповідної інформації	<ul style="list-style-type: none"> • Розміщення твердих відходів, що утворилися в процесі перевезення АФІ, основних і допоміжних матеріалів • Забруднення довкілля внаслідок перевезення чи пошкодження цілісності товарів при перевезенні
Виробництво ЛЗ	Управління матеріальними і супутніми потоками в процесі забезпечення процесу виробництва ЛЗ	<ul style="list-style-type: none"> • Забруднення довкілля внаслідок застарілого обладнання
Інформаційне забезпечення	Управління інформаційними потоками, які циркулюють у середині системи, між системою і довкіллям	<ul style="list-style-type: none"> • Електромагнітне випромінювання при передачі інформації технічними засобами зв'язку

Управління процесами екологізації управління фармацевтичним підприємством передбачає формування чотирьох взаємозалежних системних

компонентів, що утворюють «квадрат управлінського механізму» екологізації (рисунок): мету і завдання екологізації; об'єкти екологізації; суб'єкти екологізації; інструменти екологізації [2].

Екологічне управління пов'язане з постановкою завдання, що містить обмеження й умови їх реалізації, а еколого-економічне управління забезпечує ефективні шляхи реалізації. У зв'язку з цим, еколого-економічне управління можна охарактеризувати як комплексну й розраховану на перспективу інтеграцію екологічної проблематики у господарську політику, тобто тип управління, орієнтований на формування і розвиток екологічного виробництва й екологічної культури життєдіяльності людини.

Рис 1. Схема механізму реалізації завдань екологізації управління фармацевтичним підприємством

Література

1. Программа Организации Объединенных Наций по окружающей среде GENERAL UNEP/CHW.6/20 22 August 2002. Экологически обоснованного регулирования биомедицинских и медицинских отходов (Y1; Y3). Технические руководящие принципы [Электронный ресурс] // Конференция сторон Базельской конвенции о контроле за трансграничной перевозкой опасных отходов и их удалением. – Режим доступа до сайту: <http://www.basel.int/meetings/cop/cop6/russian/20r.pdf>

2. Сагайдак-Нікітюк Р. В. Логістика управління відходами фармацевтичної галузі : моногр. / Р. В. Сагайдак-Нікітюк – Х. : ППВ «Нове слово», 2010. – 290 с.

3. Leibovitz H. Cost-Effective System for Recycling Plastics / H. Leibovitz // NAPM Insights. – March. – 2008. – P. 43.

4. Murphy P. R. Green logistics: Comparative views of environmental progressives, moderates, and conservatives / P. R. Murphy // Journal of Business Logistic 2010. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://findarticles.com/p/articles/mi_qa3705/is_199601/ai_n8748499/.

STUDY OF CURRENT DIRECTIONS AND GOALS OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY OF PHARMACEUTICAL COMPANIES

Zhadko S.V., Salman Ahmed

National University of Pharmacy, Kharkiv, Ukraine

svzhadkopharm@gmail.com

Introduction. Corporate social responsibility (CSR) is one of the important things in modern life because it helps with development of community, resource conservation and sustainable development. Thus, the society will have positive impacts on the environmental quality in the future. There are many definitions for the CSR, but the main goal of this activity is to give back to the community.

Aim. The purpose of the paper is to analyse the current directions and goals of the CSR of pharmaceutical companies.

Materials and methods. We studied publications in scientific pharmaceutical and medical journals and web-sites of pharmaceutical companies.

Results and discussions. Pharmaceutical companies should include CSR into their activity to help for growing the country, give back to the community and the government. Pharmaceutical companies give many benefits for the local communities and citizens like giving a free medical insurance for poor people or giving free medicines and medical equipment to hospitals. Another important activity is making medical awareness campaign in the slums, known as the most common areas of diseases. That is why it is so important to talk to people about diseases and give them advices for the common disease prevention. Some companies give a chance to medical and pharmaceutical students for training while